

Əli Rza XƏLƏFLİ - 65

SİNƏMİN DAĞLARINDA KƏDƏRİN GÖZ YASI VAR

ANAMIN NAĞILI

Ey könül qanad aç, gedək dağlara,
Həsrətli gözlərə dolaq, qovuşaq.
Bizi külək bilsin, çəksin qəlbini,
Yurda nəfəs olaq, olaq, qovuşaq.

Buraxaq kişnəsin həsrət yağırı,
Yiyəsi dünəndən olmuş fağırı.
Axtaraq bulğa gedən ciğiri,
Tapaq bir yolağa, yolaq, qovuşaq.

Xəyalın bir şirin toyunu sevək,
Döndərək oyuna, oyunu sevək
Yaşdımın cınarın boyunu sevək
Alaq qadasını, alaq, qovuşaq.

Götür qanadına ağılı, huşu,
Ruhuma bəxş elə bu qurtuluşu.
Desinlər qayıtdı bir könül quşu
Müştülüq bir lələk salaq, qovuşaq.

Can quşu, Xələfli gün olar bize,
Yurd yeri yol olar, yön olar bize;
Çağırar bağırma ün olar bize,
Əbədi köç salaq, qalaq, qovuşaq.

Qıçılcımdan başlanır böyük atəşlər, odlar,
Dilini bil danişsin tarixi yanan adlar.

Araz boyu gedirəm həsrət ciğirlərini,
Gözləməkdən bezmişəm arzumun baharını.

Anam ilə gedirəm yolların dolayını,
Aparıram qəlbimdə dərdlərin olayını.

Körpə usaq kimiyəm anamın yanında mən,
Oynayıram, qaçıram yaddaşın qanında mən.

Gözlərimin öündən ocaqlar, pirlər keçir,
Oyanan yaddaşından açılmaz sirlər keçir.

Xeyallar çəkir məni düşüncə zirvəsinə,
Uşaqlığım aparır anamın «gəl» səsinə.

Xatirələr yaddaşda açılr pərdə-pərdə,
Analı duyğularım dilə gəlir bu yerdə.

Ağrılı kitabımın baş adı yada düşür,
Canımın hərarəti, can odu yada düşür.

Xudafərin körpüsü... Araz qıraqı... Diri...
Xudayarlı kəndinin çalçağırlı illəri...

Min doqquz yüz otuz dörd... anam gəlib dünyaya,
Deyirlər ağlamayıb körpə gülüb dünyaya.

Bəlkə, bəxti gülüşlə nəyi isə bildirib,
Bəlkə, elə bir mələk qidiqlayib güldürüb.

Gözəlliyyə yaraşan bu tacı göyərçinlər,
Öyürdü divar üstə cüt bacı göyərçinlər.

Bələ gözel yoxdu heç, uzaq Firəngistanda,
Tovuz kimi bir qızdı... bərq vurur gülüstənda.

Göyərçinlər deyirdi, gözləyin göz dəyməsin,
Göydən gəlmış mələkdi, qoruyun toz dəyməsin.

Görənlər soruştular, bu qız kim ad qoysun,
Elə ad seçsin qoysun - pis niyyət, nəzər oysun.

Arvadlar bir ağızdan xeyir-dua verdilər,
Qohum-qara sevinib xoş xəbəri dərdilər.

Tovuz-Firəngiz dedi atası öz qızına,
Qəlbində seyrə çıxdı bəxtinin ilk yaza.

Xudafərin üstündə - Xudayarlı kəndində,
Neçə ağız dadlandı şəkərində, qəndində.

Ancaq uzun çəkmədi bu sevincər şadlıqlar,
Sifətinə dəyişdi doğmaliqlar, yadlıqlar.

Anamın atasını aparırlar davaya,
Anası atıb gedir, son qoyulur sevdaya.

Mühəribə dağıdır əhdləri, peymanları,
Aclıq, səfələt yeyir dirləri, imanları.

Aralıqda yetim qız tənha, kimsəsiz qalır,
Pərdələri sökülmüş tar, sanki simsiz qalır.

Bibisi Gülbəyim ayaq olur körpəyə,
Nənəsi Xeyrənsə da dayaq olur körpəyə.

Mühəribə qurtarır, qayıdır Rəhim babam,
Könüllərə yaz gəlir, güllənir alça, badam.

Budaqlarda oxuyur balaca sarı bülbül,
Bir atanın taleyi, ümidi, varı bülbül.

Beləcə dərd içinde anam gülüb sevinib,
Böyüüb gənc yaşına belə gəlib, sevinib.

Su içib gözəlliyi qızların bulağından,
Buta alıb sevgisi eşqin ucalığından.

Atam Zal Əziz oğlu qəlbini ona açıb,
Gənc qızın ürəyində atəş saçıb, od saçıb.

Ulduzları barışib, iki tale qovuşub,
İki könül bir yerdə neçə dərddən sovuşub.

Yeddi oğul, iki qız anamın bar çiçəyi,
Qoruyub öz odunda, vurmasın qar çiçəyi.

Anam xalı toxuyub, qaragöz xalça, palaz,
İlmələr dönüb olub al güllər, qönçə palaz.

Aran, yaylaq yolları min əzaba qatlaşib,
Bar bəhərin üstündə zəhməti aşib-daşib.

Mənafelər, tamahlar qəlblərə hakim oldu,
Kinlər, qəzəblər diddi, dağtdı hər kim oldu.

Bu qərəz nifrət səddi kəssə də aramızı,
Bir gün yenə sevgilər sağaldar yaramızı.

Mən anamı görürəm sevgimin dənizində,
Qocalıq iz qoysa da üzündə, bənizində.

Yaddaşından çağırır, hardasan, ay Əlirza,
Səni qardaş bilirom, Allahdan pay, Əlirza.

Səni qəmlər apardı dəndlər, yedi, bilmədim,
Bədxahların adına nələr dedi, bilmədim.

Özgələrlə döyüdə sözün iti qılındı,
Əyriləri doğrayar, düzə ütü qılındı.

Doğmaların əlində əsir-yesir olmusan,
Bu yağı doğmalardan neçə yara almışan?

Sağalmaz yaraların qanı süzər, dayanmaz
Baxsa da kor gözləri, vicdanları oyanmaz.

Görməyənə göz verib, yolsuza yol olmusan,
Mərhemət gözleyənə açılan qol olmusan.

Yıxılana əl tutub dilsizə dil vermisən,
Ümidi üzülənə ömürdən il vermisən.

Barlı ağaç budağı çağırır ac quşları,
Xarabalar divarı güldürər bayquşları.

Qürurun yenilməzdir bilirom harda olsa,
Əlin yenə uzanar bir kimsə darda olsa.

Adın ellər içinde - dildə, ağızda gəzər,
Sevənlər fəxr eləyər, bədxahlar ağız büzər.

Kitab-kitab gülürsən bilirom nadanlara,
Allah özü görür ki, sən hara, nadan hara.

Aqillərin yanında sözün başda deyilir,
Önündə ehtiramla, hörmətlə baş eýilir.

Özünü qoru, saxla yırtıcılar dışindən,
Səni Tanrı qoruyar taleyin gərdişindən.

Bu anamın səsidir, yenə həmin nəfəsdi,
Arxamca su atanda «yaxşı yol» deyən səsdi.

Dinlədikcə anamı çəkilir dumanlıqlar,
Doğruya, düzə dönür yarımcıq gümanlıqlar.

Qalır məndən aşağı kin də, qəzəb də belə,
Nifret əriyib gedir, sənür əsəb də belə.

Baxıram nadanların küt-beyin başlarına,
Baxıram yiğin-yığın şər-böhtən daşlarına.

Ölü gözlər döyüñür küt başların altında,
Mən sizi dəfn edirəm o daşların altında.

Üstünüzdə ot bitməz, gün yandırar daş üzü,
Zaman lənət oxuyar, vaxt qandırar daş üzü.

Hər gələn bir daş atar, siz də yaddan çıxmazsız,
Daş altından bir daha işıqlığa çıxmazsız.

Amma anam mənimlə əbədi yaşayacaq,
Sözümüzə söz olacaq, sevgimi daşıyacaq.

Balıqçı qismətinə can atar qarmaq ilə,
Məni bilən yeriyər dərinə varmaq ilə.

Qayıdırıram dastanım yarımcıq qalan yerə,
Həsrətli duyğularım dönüb söz olan yerə.

Kərəmin həsrətini Gənce çəkər il boyu,
Bir Mahmudun dilindən sözər uçar yol boyu.

Viranə bir könüldən gedər, aşiq qayıtmaz,
Yaddaşı sinəsini didər, aşiq qayıtmaz.

Elə Kərəm səsidir Qarabağdan gələn səs,
Viranələr üstündə ağlayan səs, gülən səs.

Oğul-oğul dənlənir Qarabağda analar,
Şəhid olur sevgilər, qara geyir sonalar.

Deyirəm ki, ay ana, məni də bir şəhid bil,
Bu ağ-qara dünyani yaxşı görən şahid bil.

(Davamı 9-cu səhifədə)

Özü demiş gözünün ilk ovu mən olmuşam,
Sevgisinin sovqatı, ilk sovu mən olmuşam.

Bir falçı ona deyib oğlun həkim olacaq,
Kəsəcək qan-qadanı sözü hakim olacaq.

Sağaldar xəstələri sözünün şəfasında,
Yaşayacaq ömrünün, bəxtinin cəfəsində.

Taleymədə falçının dedikləri yozuldı,
Mənim iti qılincım dilimdə sözüm oldu.

Ümidləri ölməyə qoymadım mən sözümlə,
Min cəfaya dözmüşəm od götürüb gözümlə.

Bu sonranın səhbəti, sözüdü hələ qalsın,
Çox mətləblər qoy hələ bitməsin belə qalsın.

Oğulları oxudub qızları köçürdükə,
Mən də ovsar çəkmişəm karvanı keçirdikə.

Səksən üç yaş anamda neçə Nigar ömrüdü,
Öz ömrünün içində bir vəfadər ömrüdü.

Yetmiş yeddi yaşında atam köçdü dünyadan,
Əcəlin şərbətini aldı içdi dünyadan.

Düşünürdüm anamın bəxtəvrlik baxtı var,
Bu baxtin, bu taleyin bir əlçatmaz taxtı var.

Amma belə deyilmiş vaxtin acı zəhəri,
Qaranlığa döndərər birdən-birə səhəri.

Bir dram yaşayırıq həyat səhnə, tamaşa,
Bu tamaşa içində çoxu dönər çıxdaşa.

SİNƏMİN DAĞLARINDA KƏDƏRİN GÖZ YAŞI VAR

(Əvvəli 8-ci səhifədə)

Gördüyümü yiğmişam gözlərimin gölünə,
Bülbülü uşub gəlməz dərd bağının gülünlə.

Neyləyim əməlimə baxanlar kor oldular,
Yalana ayaq verib, doğruya gor oldular.

Bilirəm ki, sinəndə mən adlı bir yara var,
Kimsə bilməz nə deyir ağrısı sərr yara var.

Bircə xoş baxışınla gülərdin gözlərimdə,
Məlhəmini gətirib gələrdim sözlərimdə.

İki yaralı ürok qovuşardı gör necə,
Dünyama işiq düşər, nurlanar zülmət gecə.

Sən mənim qəlbimdəsən, mən sənin ürəyində,
Yaşayaram əbədi bir ana diləyində.

Uçaram ilhamımın azad qanadlarında,
Qayıdaram ömrümün yanında, baharında.

Gələrəm yer üzünə hər sözümlə təzədən,
Gətirərəm ac quşa mən özümlə təzə dən.

Odda yanın Kərəmin atəsiyəm, qoruyam,
Bu dünyaya gəldim ki, nizamları qoruyam.

Qorxmadım, çəkinmədim haqqımı dananlardan,
İbrət aldım, götürdüm eşqinə yananlardan.

Hər kəs görər, istəsə, işığı gur olani,
Qəlbindən korlar görməz sözündə nur olani.

Günəşi görməyənlər məni də görə bilməz,
Sözdə ətir duymayan sözdən söz dərə bilməz.

Anaların adına yazıram sözüm olsun,
Bir qaralan ürəyə ocağım közüm olsun.

Anasız bu dünyada övlad yolu azardı,
Haqdan gələn hər aşiq sözü belə yazardı.
Qoy oxusun analar neçə dərdin adını,
Eşitsin Kərəmlərin «anacan» fəryadını.

Yollarım sənsiz dənər sis dumana, anacan,
Sən özün bir cavabsan hər gümana, anacan
Zinətsən yerə-göye asimana, anacan.
Baxmağa gözlərimən bu cahana, anacan
Haqqını danan düşər qana, qana, anacan.

Varlığından ayrılan canda quru nəfəsəm,
Nəfəsimi canımda qoruyan bir qəfəsəm,
Hara dönsəm istək sən, mən can atan həvəsəm,
Ruhumda nəyim qalar öz sözümüz ələsəm,
Gümanım yenə qalar bircə sana anacan.

Könlüm sənə qovuşar bircə kəlmə diləsən,
Dilimin əzbəri sən, sənsən elə sən;
Gecələr yalvarıram kaş yuxuma gələsən,
Dünyada canı candan ayıranlar bilsən,
Tuş gələr bir gün yenə haq divana, anacan.

İllərin ağrısı var amanında, ahında,
Dan üzünü görürəm hər gələn sabahında,
Göy üzündə duraram sənin səcdəgahında;
Qəm çəkmə görüşərik Tanrıının dərgahında,
Baxarıq ucalıqdan biz hər yana, anacan.

Başımı qolun üstə alasan Vətən dünya,
Ümidimi göyərdən, gözümde bitən dünya;
Dilək-dilək arzuya, istəyə yetən dünya,
Üzün ağ, başım uca - bizlərdən ötən dünya,
Görkündə güzgü tutar söz qanana, anacan.

Varlığında gizlinsən, dünyamın agah bütü,
Qəlbim qan ağlayanda fəryadım ah bütü,
Yaddaşında muzəysən, sən də onun şah bütü,
Çağırıram səcdəyə Kəbə, qibləgah bütü,
Açıq qapım «gəl» deyir hər duyana, anacan.

Allahımsan, bəxtimi yazan özün olmasan,
Payıma qəza yeri qazan özün olmasan,
Məzarımin başında ozan özün olmasan;
Yuxularım çin olmaz yozan özün olmasan,
Şəhid-şəhid arzular batar qana, anacan.

Qəlbimin qələmisən, ruhumun varığışan,
Tur dağında Tanrıının dünyaya sorağısan,
Əbədiyyət ümmani, sahili, qıraqışan.
Nə qədər ki, sən varsan canımın çirağısan
Nurumsan piltə-piltə, yana-yana, anacan.

Məni də bu dünyada kimsələr bilər bir gün
Doğrular ayaq açar, yalanlar ölürlər bir gün
Baş daşında fikirli gözlərim gülərlər bir gün
Eşqində Kərəm olan Xələfli gələrlər bir gün
Dilimdən son sözümü yazar «ana», anacan.

Bağı gülündən soruş,
Odu külündən soruş;
Allahi Tur dağından,
Görüb gələndən soruş!

Ürək yana... görərsən,
Qana-qana görərsən.
Sözün də yaxası var,
Açsan məna görərsən.

Qanmaz qana, çətindi,
Sına, qına, çətindi.
Qanmazların içində
Qanan yana, çətindi.

Gözüm, könlüm doldu, gəl,
Vaxtı tamam oldu, gəl;
Gəlməsən həşəm olar,
Sözüm gül-gül soldu gəl.

* * *

Su axdı başdan gəldi,
Daş mənə başdan gəldi.
Qardaşa gələn bəla,
Bir dəli başdan gəldi.

Mərd odu güllə gəzə,
Sinəsi güllə gəzə.
Ovu bələn aşırar,
Çatmasa, güllə gəzə.

Sözü dildə ötənəm,
Yerəm, yurdam, bitənəm.
Sinəm bayraq meydani,
Mən dərdimə Vətənəm.

**Əli Rza Xələfli,
2017.**

